

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató XII. évf. 113. szám 2013. szeptember

Szovátán volt a IV. Székelyföldi Agrárinnovációs Fórum

Olyan időket élünk, amikor akár fejlődésről vagy még többet válságról beszélünk, egyre ritkábban kerül figyelmünk középpontjába az agrárium és a vidék gondja. Pedig a természetközelség adhat egyetlen választ a modern világ gondjaira. A szennyezetlen környezethez és az egészséges táplálékhoz való hozzáférés egyre nehezebben biztosítható ma már. Egyre többen fedezik fel, hogy a gazdaságosnak mondott nagyipari termelés kiszigereli a földet, hosszú távon mérhetetlen károkat okoz. Valami másra van szükség, amíg még lehet, ehhez viszont tudás és szervezethez kell a szakma az agrárium valamennyi szereplője és az önkormányzatok között. Termelők és fogyasztók nem maradhatunk idegen érdekek kiszolgáltatottjai. Meg kell találnunk mindazokat az eszközöket, amelyek Székelyföld fejlesztését szolgálják. Székelyföld léptékű térségfejlesztési folyamatokat kell generálnunk, de kapcsolódnunk kell mindazokhoz a Kárpát-medencei erőfeszítésekhez is, amelyek nemzeti összérdekeket szolgálnak és a felzárkózást segítik.

Röviden így foglalnám össze a IV. Székelyföldi

Agrárinnovációs Fórumon elhangzottak tanulságait.

A székelyföldi agráriumot megmozgató eseménynek szeptember 12-én a szovátai Danubius szálló adott otthont. Házigazdája és főszervezője a helyi városi önkormányzat, társszervezői a Marosszéki Közbirtokosság valamint a Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány.

A Fórum meghívott résztvevői helyi és megyei önkormányzati vezetők, kistérségi szervezetek képviselői, szakemberek, gazdálkodók, vállalkozók valamint romániai és anyaországi szakpolitikuskok a felsőfokú oktatás szakemberei és a média képviselői voltak.

„... a Fórum teret kíván adni a megmutatkozásra mindazoknak a Maros megyei agrárszereplőknek, fejlesztéssel foglalkozó szakembereknek, akik hozzájárulnak a térség fejlődéséhez, képesek átlátni az agrárium más ágazatokkal – pl. a turizmussal, kultúrával, önkormányzati munkával, erdőgazdálkodással, szakmai képzéssel – való kapcsolódási esélyeit, ugyanakkor készségesnek mutatkoznak az összehangolt cselekvésen alapuló stratégiai akciótervek és prog-

ramcsomagok kidolgozásában.

... Az együttműködés tartalmi alapelemei az agrárinnováció, munkahelyteremtés, termékek előállítására illetve a térség vonzerejének, gazdasági versenyképességének növelése. ... A rendezvény célja, hogy a térségi klaszteresedési folyamatban kulcsszerepet felvállaló, szakmai értékeket védő és létrehozó Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány és a Pimurmagnet értéklánc klaszter meghirdetett célkitűzésének megfelelően létrejöjjön az a szerveződési keret, amely lehetőséget ad az agrárszereplők közti egyeztetésnek és a továbblépési, innovációs lehetőségek közös keresésének. Az ösztönző jellegű csoportos fellépés valószínűsíti a térségi szerveződések, csoportok, lobbik kapcsolódását a Kárpát-medencei agrárinnovációs szereplőkhöz, folyamatokhoz, hangsúlyosan a Nemzeti Vidékstratégia, s nem utolsó sorban a határon túli magyarsággal való vidékfejlesztési együttműködési Program munkájának keretében.” – fogalmazta meg Brendus Ede-Zsolt, a Fórum moderátoraként a célokat.

(folytatás az 5. oldalon)

Kóbor ebek

Ebek harmincadjára jut, szokták mondani arról, akinek sorsa hirtelen vagy lassan, de biztosan sanyarúra változik.

De miért éppen harmincadjára? Miért nem, mondjuk, húszára vagy negyvenedére?

Nos a harmincad tulajdonképpen adófélét jelent, s mint neve is mutatja, harmincad rész adót, amelyet korábban a vándorkereskedők fizettek árujuk után. Valamiért éppen ennyi részt találtak méltányosnak elvámolni az áruból illetve annak pénzértékéből akkoriban.

Innen már nem nehéz kitalálni, hogy az ebek harmincadja, az ebek járulékat jelenti, azt a veszteséget, amit a kóbor kutyák a vándorkereskedőnek fogaikkal okoztak a ruházataukban, de nem egyszer a lábikrájukban is.

A csapatokba verődött éhes és agresszív kóbor kutyák, bizony, olykor a húsdát, tizedét is megszerezték, illetve megszerzik ma is.

Nemrég megesett, hogy valaki (nem vándorkereskedő) az egész életével fizetett nekik. Erre felhördült egy ország, és azóta ismét a szokásosnál jobban rájár a rúd a kóbor kutyákra. Azokra, amelyeknek nincs gazdájuk, vagy olyan van, mintha nem is lenne.

A pusztulásra ítélt vagy került érték ebek harmincadjára jut. Hát kössük meg kutyáinkat, mert manapság ebek harmincadjára jutnak a gazdátlanul kódorgó ebek is.

Molnos Ferenc

A Polgármesteri Hivatal elérhetőségei

Cím:
545500 Szováta, Fő út,
155 szám
Tel: 0265 – 570218
Fax: 0265 – 570524
E-mail:
secretariat@primaria.szovata.ro

Ügyfélfogadás

Péter Ferenc
polgármester:
– Kedd 11,00 órától;
Hegyi Mihály
alpolgármester:
– Szerda 11,00 órától;
Domokos András
jegyző:
– Csütörtök 11,00 órától;

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Császár Leon (szülei: Császár István és Császár Irma Szidónia); Berei Petra (szülei: Berei Dániel és Dósa Mária Gabriela); Vónya Renáta (szülei: Vónya Ferenc és Mircsa Eliza Livia);

Isten éltesse Öket!

Házasságot kötöttek: Görgylőrincz László (Lövete) – Bucur Gabriella (Rózsák útja 18 szám); Kacsó István (Hosszú utca 11 szám) – Veress Hajnalka (M. Eminescu lakótelep C2/14 szám); Bokor Zoltán (Hársfa utca 17 szám) – Lengyel Berta Andrea (M. Eminescu lakótelep N4/13 szám); Biró Béla (Hosszú utca 24 szám) – Vass Irénke (Sóvárád); Tóth Levente (Virág lakótelep D2/5 szám) – Berei Ozsváth Imola (Marosvásárhely); Piroscsa András (Ózike utca 1/A szám) – Farkas Franciska (Hosszú utca 21 szám); Salat Lehel Szilveszter (Tavaszi utca 49 szám) – Bartha Dalma (Mezőbánd); Biró László Csaba (M. Eminescu lakótelep M/19 szám) – Hegyi Noémi (Petőfi Sándor lakótelep F5/2 szám); Fülöp Csab Zoltán (Akác utca 21 szám) – Lukács Erika (Fő út 82 szám); Bág Mihai (Nánfalva, Máramaros) – Fülöp Kinga Erika (Templom utca 21 szám); László Botond (Parajdi út 45 szám) – Szitás Lukács Izabella (Fő út 187 A3/1 szám); Kurtus János (Vetés utca 1/A szám) – Lukács Angéla (Ózike utca 12 szám); Sheng Ching Yuen (Kanada) – Pop Gabriela (Hosszú utca 57/B szám); Szopos Béla (Szilfa utca 19 szám) – Toth Zsófia (Bekecs lakótelep F/12 szám); **Boldog házasságot!**

Elhunytak: Majláth Zsuzsanna (1944) – Pacsirta utca 49 szám; Král Gyöngyvér Ibolya (1969) – József Attila utca 12/B szám; Fábián Márton (1944) – Petőfi Sándor lakótelep D3/12 szám; Pásztor János (1939) – Parajdi út 65 szám; Klein Hempel Borbély Elisabeta Cornelia (1926) – Parajdi út 33 szám; Bokor Margit (1933) – Parajdi út 59 szám;

Nyugodjanak békében!

Járdaépítés következik

A Hosszú utcában a korábban a Vesta üzem elvégzett járdaépítés folytatására készül az önkormányzat.

Szeptember vége előtt szándékoznak neki látni a munkálatoknak, ezúttal az országút másik oldalán.

Az alsószakadati iskoláig tervezett járdából, amennyiben az időjárás is engedi, az őszy folyamán remélhetőleg megépíthető egy akkora új járdaszakasz, amekkorára az ez évi költségvetésből erre elkülönített összegből futja.

Bővült a kórház épülete

Hamarosan véget érnek a szováta kórház új szárnyának építési munkálatai. Mint korábban hírt adtunk róla, az udvari részen az épülethez csatoltak egy új tömböt, amelyben többek között orvosi szoba és járóbeteg-rendelő is lesz.

Az udvarnak kell még barátságosabb külsőt adni, eltakarítani az építési törmeléket, rendbe tenni a bejáratot.

Október 5-én 9 órai kezdettel szerveznek udvarszépítő munkálatokat. Minden segítő kézre szükség lesz. Kérjük, minél többen jöjjenek el!

Újrakövezték az utakat

Szováta valamennyi makadám útját javították, a korábban keletkezett gödröket felszámolták, az úttestet útgyaluval elsímították illetve újrakövezték az önkormányzat dolgozói a nyári hónapok folyamán. A későbbi esők már ebben is tettek kárt, mert nem egy szakaszon nincs biztosítva a víz jó levezetése az útfületről, vagyis egyáltalán nincsenek, vagy betömődtek a régi sáncok. Így volt ez az Illyésmező felé vezető úton is, ahol a Köveshágó sarka és a falu közti szakaszon nem egy helyen már teljesen feltöltődött, sőt be is bokrosodott a hajdani árok. Nemrég az önkormányzatiakra újra ásták itt a vízlevezető árkokat. Remélhetőleg, az esős őszy illetve a tél viszontagságai kevésbé fogja megviselni ezt az utat, mint korábban.

Csak szelektíven

A szelektív hulladékgyűjtés ma már nem választás kérdése, hanem szükséglet. Így van ez még akkor is, ha nem megy olajozottan, hanem döcög az egész rendszer, hiszen a nagy és mai követelményeknek megfelelő regionális szemétfeldolgozó telepek építését sem fejezték be, a különböző hulladékfélék feldolgozását sem oldották meg maradéktalanul, de a hulladékot kukába dobó kéz sem szokta meg, hogy automatikusan a megfelelő edénybe ejtse a különféle háztartási szemetet.

Egy a megyei tanács szorgalmazására indított program keretében újabb kukákat helyeznek ki a városban, 27 db nagyot és mintegy 1 300 kisebbet.

Ellátta tüzelővel

Ellátta téli tüzelővel az önkormányzat a hozzátartozó intézményeket, ahol (iskolák, óvodák, virágkertészet, tűzoltóság, hegyimentő-szolgálat) fafűtéses rendszerrel várják a telet.

Despre impozitele și taxele locale pe anul 2013 (VII.)

CAP. X. TAXELE PENTRU ELIBERAREA AUTORIZAȚIEI DE FUNCȚIONARE

Art.74. - Pentru vizarea autorizațiilor de funcționare eliberată în baza O.U.G.nr.44/2008 în vederea desfășurării unor activități lucrativ, comerciale, prestări servicii, producție, desfășurate de către, persoane fizice autorizate, întreprinderi familiale, întreprinderi individuale se stabilesc următoarele taxe:

Nr. crt.	Specificație	Valoare în lei	
		2012	2013
1	Pentru meseriași și cărăuși	16	19
2	Pentru cazane de fabricat rachi	55	60
3	Pentru liber profesioniști	30	32
4	Pentru mori prese de ulei și darace	55	60
5	Pentru activitati de proiectare	70	80
6	Pentru alte activitati neprevazute mai sus	70	80

Art. 75. - Pentru vizarea anuală a autorizațiilor de funcționare deja eliberată precum și eliberarea autorizațiilor de funcționare pentru persoane juridice (SRL, SA, SCA, etc.) se percepe o taxă de 80 lei/unitate cu excepția unităților de alimentație publică (cod CAEN 5610, 5630).

- Taxa pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizației de funcționare privind desfășurarea activității de alimentație publică cod CAEN 5610 - restaurante și cod CAEN - 5630 baruri se stabilește după cum urmează:

- unități până la 15 locuri inclusiv 640 lei / unitate/an

- unități între 16 - 35 locuri inclusiv 1270 lei / unitate/an

- unități între 36 - 70 locuri inclusiv 1.850 lei / unitate /an

- unități între 71 - 150 locuri inclusiv 3.100 lei / unitate/an

- unități peste 150 locuri 3.700 lei / unitate /an

Art. 76. - Pentru eliberarea și preschimbarea autorizațiilor de funcționare în baza O.U.G. nr.44/2008:

- taxa eliberare autorizație persoane fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale 80 lei/autorizație/an

- taxa de preschimbare a autorizației de funcționare în caz de pierdere sau deteriorare 35 lei

- taxa pentru eliberarea autorizației de funcționare în vederea desfășurării unor activități comerciale / prestări servicii, în locuri rezervate în cadrul orașului - comerț stradal - precum și în piete, târguri de către agenți economici și persoane autorizate se stabilește la 80 lei.

Art. 77. - Taxa eliberare autorizație pentru transportul

de persoane, mărfuri sau bunuri 230 lei/autorizație

- Vizarea autorizației pentru transportul de persoane, mărfuri sau bunuri 120 lei/autorizație

- Eliberarea autorizației taxi pentru transportul de persoane, mărfuri sau bunuri 80 lei/autorizație

- Vizarea autorizației taxi pentru transportul de persoane, mărfuri sau bunuri 80 lei/autorizație

Art. 78. - Viza anuală a autorizațiilor cuprinse în prezentul capitol se face până la data de 31 decembrie a anului curent pentru anul fiscal următor.

Preschimbarea autorizației și acordarea vizei anuale, se face condiționat de plata la zi a taxei pentru ocuparea terenului din domeniul public sau privat al Primăriei orașului Sovata și a tuturor taxelor datorate bugetului local.

Art. 79. - Neefectuarea vizei la termenul stabilit constituie

contravenție și se sancționează cu amendă între 250-550 lei.

Nota*

1. Anularea autorizației de funcționare se poate dispune pentru următoarele motive:

- la solicitarea agentului economic titular

- neridicarea autorizației nou emisă până la data de 31 martie a anului următor celui în care a fost aprobată

- încălcarea repetată a condițiilor impuse prin autorizația de funcționare, prin programul de funcționare aprobat, precum și a măsurilor impuse prin registrul unic de control.

- schimbarea legislației din domeniu

2. Suspendarea activității pe termen determinat, se poate dispune pentru următoarele motive:

- desfășurarea activității lucrativ fără autorizație

- încălcarea condițiilor impuse prin autorizația de funcționare, prin programul de funcționare aprobat, precum și a măsurilor impuse prin registrul unic de control

Art. 80. - Persoanele fizice autorizate și persoanele juridice care în cursul anului fiscal nu desfășoară nici un fel de activitate, sunt scutite de la plata taxei firmă și a taxelor speciale.

Scutirea de la plata taxei firmă și taxei speciale se face la cererea titularului autorizației de funcționare.

CAPXI. TAXA PRIVIND ORGANIZAREA PĂȘUNATULUI PE SUPRAFEȚELE DIN ADMINISTRAREA PRIMĂRIEI ORALUI SOVATA

Art.81. - Pentru animalele învoite pe pășune se încasează taxă de pășune pe cap de animal după cum urmează:

Specificație	Valoarea	
	2012	2013
Bovine și cabaline adulți	43	50
Bovine și cabaline tinere	22	26
Ovine și caprine adulți	16	18
Ovine și caprine tinere	9	10

Art.82. - Organizarea. pășunatului se va face în baza unor

contracte de pășunat încheiate între comitetele de cetățeni și

Orașul Sovata.

Suprafețele expuse pășunatului se vor obține pe baza licitației organizate de Orașul Sovata, cu participarea tuturor solicitanților care vor să obțină suprafețe de pășunat.

Contractele încheiate vor preciza drepturile și obligațiile crescătorilor de animale având în vedere următoarele criterii:

- numărul de animale pe specie

- data intrării la pășunat și data până când este permis pășunatul

- pășunatul să fie efectuat în mod rațional pe tarlale

- periodic să fie efectuat murea pășunatului pe tarlale

- pășunile și adăposturile să fie întreținute.

Ținutul Secuiesc, așa cum nu îl vezi niciodată la TV. Ce fac ungurii în Mureș și Harghita de Mălin Bot (evz.ro)

„Pentru foarte mulți români Ținutul Secuiesc e subiect de discuție numai atunci când apar extremiști exaltați, care caută cu lumânarea conflicte etnice. Unii tipă isteric după o autonomie pe care o au și nu sunt capabili să o folosească, alții visează la imperii demult decedate și cer protectorate aberante.

De partea cealaltă răspund alți dezaxați care răcnesc cu părul vâlvoi la noi: ”Fraților, ungurii vor să ne fure Ardealul!”. Toți au în comun aceeași demagogie și fac la fel de mult rău comunităților pe care clamează că le protejează.

Interesant este că strigătele agresive ale politicianilor sunt urmate, de fiecare dată, de ecouri pe măsură venite dinspre românii care stau să aplece urechea la gargara electorală extremistă.

Forumurile și rețelele sociale sunt invadate cu reacții în același ton.

Din ele înțelegi ușor că spaima e mai mare în regiunile românești, unde nu există cetățeni români de etnie maghiară. De acolo auzi des celebra replică: «Dacă mergi la Sovata să cumperi o pâine și ceri în românește, nu ești servit».

Nu poate nimeni să stabilească exact câți dintre cei care rostogolesc astfel de idei vorbesc după experiențe personale. La fel cum nu putem să știm câți dintre români au vizitat măcar o dată în viață Târgu Mureș, oraș simbol al efectelor urii pe criterii etnice, după incidentele grave din 1990.

...

Trebuie să mergi personal la Târgu Mureș, pentru a pricepe cât de mare este diferența între realitate și ceea ce te fac să crezi tot felul de politicieni. La fața locului te așteaptă o surpriză de proporții, pentru că descoperi un oraș așa cum ar trebui să fie toate orașele noastre, din București până la Iași și de la Constanța, până a Timișoara.

...

Următoarea oprire în căutarea ”grozăviilor” făcute de unguri e ceva mai aproape de inima Ținutului Secuiesc, în stațiunea Sovata, unde cauți în zadar să dai peste vreo vânzătoare care să nu vrea să te servească, dacă vorbești numai românește. E adevărat că te întâmpină cu

un salut în maghiară, dar apoi îți vorbesc foarte amabil în română și te servesc cu zâmbetul pe buze. N-am găsit o brutărie, pentru testa exemplul clasic cu pâinea, dar în niciun magazin în care am intrat nu am avut vreun motiv de nemulțumire. Ba chiar unele restaurante a pus în fața terasei fete sau băieți pentru a atrage clienții în interior.

M-am gândit că Sovata e oraș turistic și poate interesul poartă fesul, astfel

incât comercianții maghiari sunt mai preocupați de profit decât de limba lor maternă așa că am plecat către inima Ținutului Secuiesc: Odorheiu Secuiesc.

La ieșirea din Sovata mă așteptam să intru pe drumurile despre care unii spun că stau sparte și neîntreținute pentru că guvernul de la București nu a investit nimic în zonă. Nici vorbă de așa ceva. Drumurile sunt impecabile, așa cum nu vezi în zone ca Oltenia, Moldova sau Banat.”

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORAȘUL SOVATA

Comunicat de presă

DRUMUL SĂRII SOVATA- COD SMIS 3912

Proiectul "Drumul sării Sovata ", finanțat prin Programul Operațional Regional este implementat de către Unitatea administrativ-teritorială Oraș Sovata și are o valoare totală de 7 120 695,98 lei, din care 4.720.059,54 lei reprezintă finanțare nerambursabilă. Programul Operațional Regional este implementat la nivel național de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în calitate de Autoritate de Management, iar la nivel regional de către ADR Centru, organism intermediar al programului ce monitorizează implementarea acestui proiect.

Contractul de execuție a lucrărilor în valoare de 3.173.604,59 lei+TVA, a fost încheiat în data de 12.06.2012, între Oras Sovata și SC HE-BA CONS SRL, operator economic selectat în urma organizării unei proceduri de achiziție publică prin cerere de oferta. Termenul de execuție a lucrărilor este de 18 luni de la data ordinului de începere a lucrărilor emis de către Beneficiar. Predarea amplasamentului către Constructor a avut loc în data de 16.07.2012. Progresul general al lucrărilor înregistrat la sfârșitul lunii august este de 32 %.

În prezent lucrările se desfășoară pe mai multe fronturi de-a lungul traseelor eco-didactice și odată cu încheierea sezonului de vară s-au reluat lucrările de construcții și în jurul lacului Ursu.

În cadrul proiectului vor fi amenajate 6 alei de cură/trasee eco-didactice în lungime totală de aproximativ 2,8 km, 5 foișoare de observație, un turn belvedere, 16 popasuri/ locuri de odihnă și observare a naturii în suprafață de aproximativ 9707 mp, 5 poduri/podețe, clădiri (pavilion de odihnă, grupuri sanitare) în suprafață de aproximativ 460 mp, respectiv dotări cu mobilier urban (banchete, coșuri de gunoi, elemente de informare și semnalizare), sistem de iluminat public și arhitectural, sistem supraveghere video.

Data publicării: 25 septembrie 2013

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Instrumente Structurale
2007-2013

www.inforegio.ro

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională.
Primăria Orașului Sovata, 545500 Sovata str Principală nr. 155, tel: 0265 570218

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Hegyekre néző kopjafa

Az elmúlt évszázad második felének első évtizedében városaink közterein megjelent egy emlékműtípus, amelyet pártutasítás nyomán hoztak létre és helyeztek egy magas talapzatra, hogy onnan fentről hirdesse a nemzetvédő katona hősiességét. A szoc-reál felfogásban kivitelezett kökeménységű arcok látványja tisztelet helyett inkább iszonyatot kellett. Annak a rendszernek az erejét, keménységét és könyörtelenségét sugározták, amely őket mindannyiunk fölé állította.

Egészen más a viszonyulásunk, amikor nem valamely hatalmi cél, hanem valóban a kegyelet állít emléket a világháború áldozatainak. Ez történt Szovátán is, amikor a Vitézi Rend kopjafát

1944 tragikus őszén több száz magyar honvéd és német katona holteste hevert temetetlenül a Szováta fölötti fennsíkokon, völgyekben, habár nagyobb méretű harci eseményekre nem került sor vidékünkön. Románia 1944. augusztus 23-i átállása után a bekerítés veszélye miatt harc nélkül adták fel az Árpád vonal nyugati részének betonbunkereit, kiépített harcállásait. (A védvonal több eleme is jól ismert a szovátaiak előtt, így a bogdáni menedékház és bunker, a szovátai polgármestri hivatal udvarán álló parancsnoksági épület stb.) A Kárpátok vonalát védő egységek bekerítésének elkerülésére két offenzívát is idítanak a magyar és német csapatok, Kolozsvár – Torda – Ludas – Dicső, illetve Arad – Máriaradna irányába. A frontvonal kiegyenesítése nem sikerült, így a Székelyföldön

állomásozó 6. német hadsereg megkapja a visszavonulási engedélyt. A visszavonulás fedezése a Kárpátok hágoit védő székely határhozredek és székely határvadász csoportokra hárult. A sóvidéki székelyek az Úz völgyi harcokban tűntek ki bátor helytállásukkal.

A székely határcsapatok Szovátán át vonultak vissza Szászrégen irányába, míg a németek a Kis-Küküllő vonalán haladtak az új védvonalakba. A gyors visszavonulás számos kisebb egység lemaradását eredményezte, így több ezer magyar és német katona maradt a frontvonalak mögött.

A szovátai völgyre szeptember második felében újból csend borult. Ekkor merészkedtek elő a Görgényi havasok embernemjárta rengetegeiben menedéket kereső magyar és német katonák. Az erdőszéleken

emelt a Kálvárián álló kápolna tövében a környéken elhunyt magyar és német katonák emlékére. A kopjafát szeptember 15-én, a Szent Kereszt Felmagasztalásának ünnepe keretében szentelték fel, ahol Józsa András helytörténész ismertette azokat a történelmi körülményeket, amelyek 1944 őszén e vidéken harc nélkül is nagyszámú emberveszteséghez vezettek.

A szovátai résztvevők, önkormányzati- és egyházi vezetők mellett itt voltak a Vitézi Rend székelyföldi vezetői és a székely székek küldöttségei is.

Az emlékoszlop-állítás kezdeményezője László János, a Vitézi Rend hadnagya. A kopjafát Király Pál faragta. *molnos*

már várták őket a lesben álló oroszok és a „voluntarok”.

A háború végén egyre idősebb generációk kerültek sor alá. Az erdőben bujkálók is jórészt családostan emberek voltak. Fegyverüket már rég eldobták, egyetlen vágy vezérelte őket: hazajutni családjukhoz, gyerekeikhez. Halálos bűnük egy jó minőségű bakancs, tömöttnek látszó hátizsák vagy az ujjukon lévő vékonyka aranygyűrű viselése volt. Az erdőszéleken, legelőkön kivégzettek számát több százra becsülhetjük. Pusztán csak a Vadász utca fölötti utszakazon Györfi György erdész 38 kivégzett német katona azonosító lemez-kéjét vette magához a holtestek elhantolásakor.

Szeptember végén a szovátai Illyés család – anya, 16 éves fiú és 13 éves lány – a tyukászdombi kápolna alatt az erdőszélen lévő földjén dolgozott, mikor megjelent egy német katona. Azonnal körülvették a lesben álló oro-

szok és ott helyben kíméletlenül ki is végezték. A döbbenet álló fiút ásóért, csákányért küldték és megparancsolták a holtest eltemetését. Ezt megelőzően az egyik orosz levágta a halott ujját, lehúzta az aranygyűrűjét és a levágott ujjat a halottra dobta. A család nemcsak eltemette a lelőtt katonát, sírhantot emeltek és egy keresztet is tűztek a halomra, „Itt nyugszik egy ismeretlen német katona” felirattal. A sírt a kollektívizálás után felszántották.

Az akkor 13 éves lány hosszútávú életük után is többször elmesélte fiának, a Vitézi Rend mai hadnagyának, a szeme előtt lezajlott kivégzés szörnyű élményét. Innen jött az ötlet a kopjafa állítására nemcsak ennek az egy katonának, hanem mindannak a több száz, fegyvertelen, ártatlanul kivégzett, névtelen családapának, kik a Görgényi havasok lábainál alusszák jeltelen sírjaikban örök álmukat. *Józsa András*

Kőbe véstük - fába róttuk

A Szovátai Unitárius Egyház-köztség, a Bernády Közművelődési Egylet és a Teleki Oktatási Központ szervezésében 2013. augusztus 1-én az unitárius templomban Varga Sándor unitárius lelkész előadást tartott *Kőbe véstük - fába róttuk, székely-magyar rovás-írás* címmel.

Az előadó ismertette rovásírásunk régmúlt időkből máig fennmaradó jeleit, emlékeit, lelőhelyeit. Hangsúlyozta rovasjeleink fontosságát a korai székely-magyar nép életében, azt, hogy a latin írás valamint a szláv (cirill) írásjelek mellett mennyire egyedi volt.

Az előadó kitért arra is, hogy rovás **aabécénk** későbbi mellőzésében milyen szerepet játszottak a nagyhatalmú szomszédok, de éppen a határokon belül is hivatalos intézmények is hozzájárultak ehhez. Ma már a szakembereken kívül csak kevesek képesek használni e jele-

ket, pedig egy kilenc éves gyerek is gyorsan megtanulhatja. A feledésből igyekszik visszahozni, mindannyiunk számára ismerté tenni Varga Sándor. Előadásaival próbálja felhívni a figyelmet ősi örökségünk megőrzésének fontosságára, önazonosság tudatunk megőrzésében játszott szerepére.

Többször hivatkozott Ráduly János kibédi rovásírás-szakértő munkásságára, s általa arra, hogy érdemes időt fordítanunk a rovásírás megismerésére és gyakorlására.

Az előadás „társszerzői” voltak: Bíró János nyáradszeredai fafaragó és váradi Imre gitár-előadó. Az előbbi a kopjafák szimbólumrendszerének a titkaiba nyújtott egy rövid ismertetővel betekintést, az utóbbi gitáron előadott énekszámokkal egészítette ki a nagyszerű előadást.

Mester Zoltán

A rovásírásunk többször feledésbe merült, majd újjáéledt.

Ebből következően az írásmód és az ábácé is többször változott, illetve területenként új irányban fejlődött. Ezeknek köszönhetően maga az ábécé sem egyértelmű mára. Különböző kutatók, különböző ábécét állítottak össze, melyek mára 4 nagy csoportot alkotnak, amiből 2 van igazán használatban. Ezek nem sokban különböznek egymástól.

A két legelterjedtebb változata, az úgynevezett Magyar Adorján-féle ábécé és a Forrai Sándor-féle.

Székely ábécék										Az oroszországi felírásokban előforduló újabb betűk	
Hang-érték	Telegdy János, 1598.	Kajoni, 1679.	Harsányi, 1678.	Kaposi (Bé M.),	Anonym., 1680.	Dobai, 1601.	Udvarhelyi 1601.	Dézi, 1601.	Oertelius, 1719.		Hang-érték
a, á	4 q	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	a, á	9 1 5
b	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	b	7 (Thomson)
c	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	c	∇ ↑ = ch.
cs	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	cs	
d	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	d	6 e 1
e	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	e	
f	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	f	
g	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	g	
gy	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	gy	
h	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	h	
i	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	i	
j	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	j	
k	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	k	F O
k ^(h2)	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	k ^(h2)	J 4 L
k ^(h4)	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	k ^(h4)	0 0
l	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	l	
ly	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ly	
m	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	m	
n	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	n	
ny	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ny	
o	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	o	
ó	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ó	
ö	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ö	
ó, ó	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ó, ó	
p	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	p	
r	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	r	
r r	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	r r	
Sz	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	Sz	á-П (Donner)
s	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	s	
ty	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ty	
u	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	u	
ü	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	ü	
v	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	v	
z	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	4 x	z	

A székely-magyar rovásírás számjegyei nagyon hasonlítanak a római számokra, úgy tűnik mindkettő etruszk eredetű. Itt is érvényes a jobbról-balra történő írás.

I	II	III	IIII	V	IV	IIV	IIIV	IIIIV
1	2	3	4	5	6	7	8	9
X	XX	XXX	XXXX					
10	20	30	40					
V	XV	XXV	XXXV	XXXXV				
50	60	70	80	90				
X	XII	XIII	XIIII					
100	200	300	400					
*V	*IV	*IIV	*IIIV	*IIIIV	*			
500	600	700	800	900	1000			

Steinhausz György továbbra is itt van velünk

Kedves olvasóink! A Szóvátai Hírmondó oldalain sokszor előfordult ez a név: Steinhausz György. Cikkeket jegyzett vagy mi írtunk Róla. Nevét mindannyiszor emlegettük a Balaton melletti testvértelepülésünkkel, Csopakkal kapcsolatos beszámolóinkban, ha itt vagy ott településeink képviselőjében egy újabb találkozóra került sor. Nem is tehetünk másként, hiszen ebben a kapcsolatban az Ő személye már a kezdetektől meghatározó volt.

Még lőttek 1989 decemberének kavargásában, amikor – vállalva a veszélyeket – egy segélyszállítmánnyal, amelyet az Ő kezdeményezésére adott össze a velünk szolidáris lakosság Csopakon, elindult hozzánk, hogy ránk találjon, megse-

gítsen, barátságot kössön velünk, hogy példáján keresztül is érezzük, testvéreink gondolnak ránk.

Egy barátság, a Kósa Istvánnal kötött barátság okán választott minket, szóvátaiakat, de azóta tudjuk már, hogy felelősségtudatot érzett valamennyi elszakított nemzetrészt, valamennyi határon túla kényszerült magyarért.

Steinhausz György megérkezett közénk, és azóta itt van velünk. Ezen már az sem változtat, hogy életének 66. évében lelkét visszaadta a teremtőjének.

Az alábbiakban Ambrus Tibor, Csopak polgármestere búcsúztatóját olvashatják, amely 2013. augusztus 16-án a csopaki temetőben hangzott el.

Molnos Ferenc

Tisztelt Gyászoló Család, Rokonok, Barátok, Ismerősök!

Tisztelt Egybegyűlték!

Engedjék meg, hogy Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd című versének részletével kezdjem a gyászbeszédet, hiszen az Ő sorai hűen érzékeltetik azt a fájdalmat és űrt, amelyet Steinhausz György, Gyuri halála jelenthet mindannyiunk számára.

Látjátok feleim egyszerre meghalt és itt hagyott minket magunkra. Nem élt belőle több és most sem él smint fán sem nő egyforma-két levél, a nagy idő sem lesz hozzá hasonló. Nézzétek e főt, ez összeomló, kedves szemet. Nézzétek, itt e kéz, mely kimondhatatlan ködbe vész kövé meredve, mint egy ereklye, S rá ékírással van karcolva ritka, Egyetlen életének ősi titka.

Akárki is volt ő, de fény, de hő volt. Mindenki tudta és hirdette: ő volt. Keresheted őt, nem leled, hiába, Se itt, se Fokföldön, se Ázsiába, a múltba sem és a gazdag jövőben akárki megszülethet már, csak ő nem. Többé soha nem gyúl ki halvány-furcsa mosolya.

Szegény a forgandó, tündér szerencse, Hogy e csodát újjólag megteremtse. Édes barátaim, olyan ez éppen, mint az az ember ottan a mesében. Az élet egyszer csak őrája gondolt, mi meg mesélni kezdtünk róla: „Hol volt...”

Tisztelt Gyászoló!

Mi, akik közel álltunk Gyurihoz – és sajnos már néhány

hete számíthattunk rá – mégis megrendülve és hitetlenkedve álltunk a hír hallatán, hogy 66 éves korában elragadta a halál.

Emlékezzünk Steinhausz Györgyre, aki tetteivel, Csopakért tett sok évtizednyi szolgálatával beírta az itt körülálló szívébe és Csopak történelmébe életét!

Eljöttünk, hogy utolsó útjára kísérjük és örök nyugalomba helyezzük a drága férjet, gyermeket, édesapát, nagyapát, testvért, sokunk barátját, az áldozatkész, fáradságot nem ismerő alpolgármesterünket, díszpolgárunkat, községünk meghatározó személyiségét.

Ezzel kívánjuk kifejezni hűségünket, szeretetünket, emberi tiszteletünket, mindazt az érzést, amely összekötött minket.

Az ember néma tisztelettel, megrendülten és szinte tehetetlenül áll a ravatalnál, főhajtással tiszteleg a befejezett élet előtt.

Mindenki tudja, hogy ez a természet megváltoztathatatlan törvénye, a halál gondolatát azonban nem lehet megszokni, elfogadni pedig még nehezebb.

A halál, az elmúlás mindig szomorú valóság, de még fájdalmasabb, ha olyan embertől kell végső búcsút venni, aki évtizedekig közöttünk élt és végig Csopakért dolgozott.

A tisztelet, a fájdalom, az együttérzés, a részvétel hozott

ide bennünket, hogy utolsó útjára kísérjük és örök nyugalomba helyezzük Steinhausz Györgyöt.

Itt állunk némán, megdöbbenéssel a sírnál. Ez a némaság egy űr a gondolatainkban és a

nek, akkor ezeket mondta:

Életmű kitüntetésem gyűlnek, a sírhegyem megvan, nyugdíjam is van, feleségem jó hozzá, a gyermekeim segítenek, az unokáim szeretnek. Mi kell még a hátralévő életemben?

szívünkben. Olyan űr, ahol eddig egy ember, egy igaz ember, egy érző lélek lakozott.

Tudjuk, hogy számára nincs tovább, és ezt elfogadni nagyon nehéz.

Ismerjük az élet törvényeit, tudjuk, hogy születésünk magában hordozza az elmúlást is, megértjük ezt a körforgást, mégis fájdalmas a búcsú, mégis elfogadhatatlan és felfoghatatlan, különösen akkor, ha általunk nagyra becsült személyt ragadja el kéréllhetetlen halál.

Amikor készültem a mai napra végigolvastam az utolsó riportját, amit 3 hónappal ezelőtt adott a Csopaki Hírek-

Már csak béke és szeretet kell, hogy még megírhassem azt a néhány könyvet, ami a terveimben van. Bízom Isten kegyelmében és Szent Pállal mondom: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitemet megtartottam...”

Tehát terveim vannak, csak legyen egészségem is hozzá! A riportot azzal zárta: Kívánom Csopaknak, hogy legyen majd, aki folytatja munkásságomat!!

Döbbenetes volt olvasni. Mennyire más értelmet nyertek ma ezek a szavak, ezek a gondolatok!

Tisztelt Gyászoló!

A búcsú mindig fájdalmas,

de legfájdalmasabb a végső búcsú, ha tudjuk – még ha nehez is elhinni –, hogy örökre elveszítünk valakit.

Mi örökre elveszítettük Steinhausz Györgyöt, aki nagyon sokunk életének része volt évtizedeken keresztül. Őt, aki az elmúlt 40 évben életének minden percében Csupakért dolgozott, akinek csak munkája mellett voltak önmagára vagy a családja számára kiszakított pillanatai.

Őt, aki – elmondhatjuk –, hogy községünknek, Csupaknak áldozta életének jelentős részét.

Évtizedeken keresztül nagyon sokat tett Csupakért, községünk boldogulásáért, fejlődéséért.

Sokat tett kultúránk ápolásáért, hagyományaink megőrzéséért, a testvér települési kapcsolataink kialakításáért.

Helytörténészként sok könyvnek volt társszerzője, több dolgozatot írt és előadást tartott Csupakról.

Írónak soha nem mondta magát, de a *Halászbokor*, a *Csupaki Hírek*, a *Szovátai Hírmondó*, a *Keresztény Élet*, a *Füredi História*, a *rozsnyói Gömörország*, és a *Napló* című újságokban jelent meg írásai.

A falu kultúrosaként részt vett a Borhét elindításában, a Csupak Galéria, a Ranolder ünnepségek, a kedd esti borestek, a Csupak Napok indításában és folyamatos szervezésében.

Helytörténeti kutatóként sokat tett Csupak múltjának feltárásában, a szőlészeti, borászati emlékeinek kutatásában. A borlovagrend tanácsa a Balaton Vin Borlovagrend nagykövetévé avatta.

Munkájával elvéghetetlen érdemeket szerzett a helyi közélet területén, közreműködött a helyi önkormányzatiság megteremtésében, a közélet minden területének tevékeny mozgatórugója volt.

1980-tól tanácsstag, majd képviselő, kulturális bizottsági elnök, tanácsnok, majd alpolgármester volt. 2010-ben Csupak díszpolgára lett. Idén tavasszal Áder János Magyarország köztársasági elnöke Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozatát adományozta számára.

A felsoroltakból látható, hogy Steinhausz György igazi lokálpatrióta, igaz, magyar ember volt.

Tisztelt Gyászoló!

Nehéz szívvel osztozunk a gyászbán, akik ma itt összegyűjtünk, hogy Gyuritól búcsúzzunk.

Mindannyiunknak fáj, hogy eltávozott közülünk, és nem lehet már velünk. Talán ezért is olyan torokszorítóak Wass Albert gondolatai:

„*Tudom, hogy durva és illetlen a szó, mely bármily céllal is azok után kullog, akik mögött az élet kapuja bezárult.... De úgy érzem, hogy néhány szóval adósod vagyok....*”

Valóban, szeretjük, barátunk elvesztésével, hiányának megtapasztalásával együtt a szívünkbe költözik egy érzés: adósai maradtunk valamivel. Ki egy szóval, ki egy simogatással, ki egy biztató, bátorító szempillantással.

Valamivel, ami bennünk volt, bennünk maradt, mert csak az övé volt, neki tartogattuk, és most – a búcsú perceiben tudjuk – mindörökre hiába vártuk az újabb találkozást, hogy átadhassuk neki.

Az emlékezés ettől is olyan fájdalmas, mert a fejünkben visszhangzó kérdések között ott van az a miért is, amely szemrehányón vádol: miért nem tettük meg? Miért mulasztottuk el? A válasz pedig sohasem kielégítő. Mert azt szeretnénk, ha tudná, hogy mennyire közel állt a szívünkhöz, hogy hűséges barátként mindig mellette álltunk, hogy nagyra becsültük emberségéért, szorgal-

máért, tisztességéért.

Hatalmas a veszteség amit most átélünk. Talán még nem is tudjuk mekkora. Azt azonban mindannyian tudjuk, hogy mi mindent kaptunk mi, akik ismertük őt, mi mindent nyert vele ez a község, amelynek polgára volt és mennyivel gazdagodott az a nemzet, amelynek fiaként, büszkén élte le életét.

Steinhausz György olyan ember volt, aki tudta mi a feladata az életben, tudta mit és hogyan kell tennie és azt is tudta, amit tesz miért, kiért teszi. Történelmünk, kultúránk őrzésére tette fel az életét és a munkáját. Ha kellett muzeológus, ha kellett idegenvezető, ha kellett könyvtáros, ha kellett kultúros, ha kellett történész volt.

Kitüntetést, kivételes bánásmódot soha nem kért.

Steinhausz György Csupak polgára, hazafi és lokálpatrióta volt. Tudta, hogy mit jelent egy közösséghez tartozni és mit jelent egy nemzet fiának lenni. Sokat jelentett számára a szülői ház, szerette az anyanyelvét és mindazon értékeket, amelyeket az itt élők évszázadok alatt létrehoztak.

Amikor most körbetekintünk, láthatjuk milyen sokunk számára volt fontos, hogy elköszönjünk tőle.

Tisztelt Gyászoló Család!

Engedjétek meg, hogy én tolmácsoljam felétek mindazon csupakiaiak, szervezetek, intézmények, egyesületek, alapítványok mély együttérzését és részvétét, kiknek tevékenységében és munkájában Steinhausz György halála fájdalmas ürt jelent, és akik számára hiánya pótolhatatlan.

Szeretném felolvasni Petróczy Éva Steinhausz György emlékére írt versét:

*Kháron ladikja Csupakon
Ma nem gyász-lobogó alatt
Hajózik át a túlsó partra.*

*Utasa most egy holtig-víg legény:
Édes mandula, bor*

Gyógyító szavak, dalok,

s mosolyok örökös lovagja.

Nehéz nem sírni, nem siratni.

*De nem tehetjük meg Veled,
hogy gyászkeretben*

*– Hozzád hűtlenül – őrizzen
az emlékezet.*

Kedves Gyuri!

Egy tevékeny életút befejeződött. Ez az élet, a Te életed azonban emlékeinkben megmarad. Nem éltél hiába, hiszen mi mindannyian megőrizzük emlékedet, továbbvisszük céljaidat és megpróbáljuk megvalósítani terveidet.

A gyász e végtelen, szomorú perceiben nehéz vigasztalást adni. Te nem készültél odaát-ra, élni akartál, sok mindent tervezél, terveztünk.

Ha körülnézel láthatod milyen sokan jöttünk el, hogy búcsút vegyünk tőled. Láthatod, hogy hány és hány embert ajándékozta meg életeddel, szereteteddel, jó szóval, vidám percekkel, nagyszerű gondolatokkal és hogy hányunknak volt fontos, nagyon értékes ez az ajándék.

Az első emlékem Rólad, amikor talán 10 éves, ha lehettem, szüleimmel felszálltunk egy hajóra és ott anyámék ismerőse, egy nagy szakállas bácsi fehér ruhában felhúzott egy zászlót az árboc legtetetejére.

Akkor mondták, hogy ő Gyuri, Csupak Köztársaság admirálsa és Csupak Köztársaság zászlója leng a hajóárbocon.

Az emlék nem véletlenül jött elő, most 40 év múltán meggyőződésem, hogy most is valahol az új vizeken vitorlázva Csupak Köztársaság zászlaja alatt, a hófehér admirálsa ruhában nézel miniket, és a sok ember láttán egy kis büszke mosoly megjelent a szád szélén.

Nem éltél hiába.

Isten Veled, Gyuri!

Játék és muzsika egy hétben

Népi muzsika, gyermekzsivaj, vidámság töltötte be a Vass kertet augusztus utolsó hetében, amikor kedves vendéglátóink, a Vass házaspár meghívására, a kert adott otthont a Tiszta forrásból hagyományörző tábornak.

A már több éve, hagyományörző anyanyelvi szaktáborokat szervező Szováti Népi Játszóház idei táborára a szováti gyerekek mellett jelentkeztek érdeklődők a Sóvidék és a Küküllőmente településeiről is, valamint egy torockói gyerekcsoport is részt vett.

Táboraink célja, hogy a gyerekeknek olyan alternatív vakációs foglalkozásokat biztosítsunk, amelyek a szabadidő kellemes, élményszerű eltöltésén túl gazdagítják a gyerekek anyanyelvi kultúráját, érdekelté teszik a népi kultúra, néphagyomány, népköltészet iránt.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a virtuális világ szülöttjeiként felnövő gyerekek a táborban önfeledten vetették bele magukat azokba a gyerekjátékokba, amelyeket nagyanyáink a hétköznapijainkban, talán nem szaktáborban, hanem a boglya tövében játszottak. Hasonló lelkesedéssel élték bele ma-

gukat egy-egy meseszereplő álmába, kalandos útjába, és a meseszöveg során elkísérték a hőst, kiállva a megpróbáltatásokat, elértek a megálmodott célhoz. Az élményszerű játék-fűzésben, népdaltanulásban és mesélésben segítségünkre voltak vendégoktatóink, a budapesti Tálás Ági és Kiss Zsolt, akik a megfelelő szakmai tapasztalattal és érzékkel elbűvölték a gyereksereget.

A napi program részeként a gyerekek kézműves foglalkozásokon vettek részt, kipróbálva különböző népi technikákat. A kézműves tevékenységek során olyan termékek kerültek ki a szorgos gyerekekekből, amelyeket akár napi használatra vagy ajándéktárgyként vihetek haza, akár mesébe illő szereplőként, kellékként lehettek büsz-

kék saját alkotásaira. A gyerekek által oszparipát, kosárcát készítették gyékényből, marokedényt, ujjbábat állatkát a gyagból, labdát nemezből.

Büszkén viselték vagy vitték haza ajándékba a saját kezűleg készített nemez- és gyöngyék-szereket, bőrtarsolyt, faragott tárgyakat.

A tábor idején a hangszeres oktatás sem maradt el, a sepsiszentgyörgyi Ségercz Ferenc és Vánca Levente népzene-szek irányítása alatt a gyerekek pásztorfurulya- és koboztudása gyarapodott. A közös zenélés élményét esténként megosztották társaikkal a közös táncban, valamint sikeresen kipróbálták magukat az utcazenélésben is.

Az utolsó estén a tábortűz szik-

rának pattogásától, valamint a közös tánc élményétől hevült csordultig a hangulat, a tűz lángja táncba csalogatta a jelenlevőket, szülőket, kerti vendégeket.

A tábor záróaként ünnepélyes felvonulásra került sor, amely során megpróbáltuk a város életébe is belopni a tábor családi, vidám hangulatát, majd azt követte egy ökumenikus istentisztelet a református templomban, ahol hálát adtunk a heti ajándékokért, kegyelemért.

Az ünneplés befejezéséként, a Domokos Kázmér Kultúrotthonban szervezett gálaműsor keretében pedig a gyerekek bemutatták a szülőknél, érdeklődőknél mindazt, ami megmutatható a tábori hét eredményeiből, népdalokat énekeltek-zenéltek, a tanult gyermekjáték-fűzéseket, valamint a kiállított kézműves termékeket tekinthette meg a közönség. De ezen felül sok gyerek és oktató egyaránt magával vitte azt a meghitt hangulatot, tábori élmények emlékét, amelyek talán a tárgyi dolgoknál is többet jelenthetnek, aprócska magként szolgálva, amely reményeink szerint jó néhányukban megfog, és egyszer majd kivirágzik.

Kiss Enikő

Magunk alatt vágjuk a fát

Naponta tapasztalom azt, hogy nagyon sokan természeti környezetüket – s egyben a mienket is – a maguk képére próbálják szabni. A maguk sivar képére. Ezért fáj nekik minden szín, és minden forma, amit a természet a váltakozó évszakok folyamán produkál. Hiányzik nekik a mértani pontosság, a tökéletes geometriai forma, és teljes mértékben elfogadhatatlannak találják, hogy bármiféle növényzet bosszantó igyekezettel, az ők megkérdésük nélkül próbálja kitölteni életterét. Közvetlen közelükben csak az általuk ültetett virágot, a körbeszabdalt cserjét, az évente lenyakazott fát tűrik meg. A maga törvénye szerint élő virág és bokor nekik nem szép, s a magasra növő, árnyékot adó koronát formáló, virágot bontó, termést hozó fát meg egyenesen veszélyesnek találják, javaikat féltik tőle.

Vagy csupán a széppérezüket zavarja? A Teremtő nem végzett tökéletes munkát? Rendetlenül hagyta ránk a természetet, ergo, nekik kell folyton igazítaniuk rajta?

Hányan vannak, akik azt hiszik, nyugodtan kiaknázhathatjuk utolsó cseppig erőforrásait, beszennyezhetjük, fogyasztásra alkalmatlanná tehetjük ivóvízkészletét, légtérét, drámai éghajlati változásokat okozhatunk buzgólkodásunkkal, gyermekeink, unokáink életét tehetjük lehetetlenné? Mit számít az, mondják hangosan, vagy csak gondolják, de mutatják tevékenységük által, hiszen egy életünk van, most kell élnünk, most kell megkapnunk mindent: kényelmet, gazdagságot, hatalmat!

Hogy hová vezet e nézőpont, erről indítok egy összeállítás-sorozatot, felhasználva több ökológiai témájú könyv, tanulmány adatait. Hogy ki lehet-e még szállni – s ha igen, mi módon – a teljes katasztrófa felé robogó vonatból, erről idézek neves szakembereket.

Ha csak néhányan fogják is végigolvasni és elgondolkodni a témán, nem kár a nyomdafestékért. Ilyen apróságokkal kezdődik a hozzájárulás azokhoz az erőfeszítésekhez, amelyek az életünket máris veszélyeztető folyamatok megváltoztatásáért történnek.

Molnos Ferenc

„Hosszú ideig tanácstalanul álltam az előtt, hogyan lehetséges, hogy a természet szívzaggató és elborzasztó válságát a többség nemtörődöm, hányaveti módon kezeli, ha éppen nem hagyja teljesen figyelmen kívül ez az általában alvajáró társadalom. Egy planetáris válságba beletartoznak az ember személyes gondjai éppúgy, mint a társadalom egészét érintő problémák, ennek ellenére az általunk okozott katasztrófák dühöngő lavináját illetően nem tesszünk többet alkalmankénti képmutató, valójában kellen felállásoknál és «na jó, tegyünk úgy mintha» hozzáállásnál... A valóságban alig történik valami, ami megállíthatna bennünket a lejtőn.

Talán azért vagyunk hajlamosak arra, hogy, mint a struccok, a homokba dugjuk a fejünket, mert a Föld megerősökölése immár egy túl hatalmas méreteket öltő, szörnyű állapot, amelyben olyan erők kavarognak, amelyek jóval meghaladják irányítási képességeinket (és úgy látszik, mindenki másét is, mivel senki sem irányítja a folyamatot.)”

Josep Chilton Pearce-t idéztem.

Döbbenetes sorok. Olvastán az az érzése támad az embernek, hogy mindabban, ami vele történik a Földön, nincs, és nem is lehet már beleszólása, mert annyiszor és úgy szólt már bele, hogy maga okozta saját katasztrófáját. Némelyek ebben feloldozást is találnak, hiszen, ha már úgyis mindegy, továbbra is tehetnek bármit, ami éppen jólesik, vagy ami tovább dagasztja pénztárcájukat (s most nem is beszéltem azokról, akik úgy cselekednek, hogy fogalmuk sincs az egészről). A kisember azt hiheti, hogy a gyermek nyugodtan eldobálhatja kiürült édességes tasakjait, a felnőtt sördobozait, műanyag-flakonjait, lecserélt autókerekgumijait, patakba engedheti szennyvizét, oda öntheti háztartási szemetét, mert a víz majd elviszi. A lényeg, hogy ő megszabaduljon tőle. Pedig ily módon dehogya is szabadul meg, más formában mindez visszaömlik a nyakába.

„Életünk réges-rég megtestsült gondolatokat visszhangzik csak, amelyek az idők során beszövedtek agyunk idegi folyamataiba. A Földdel és egymással szemben elkövetett

egyre szaporodó erőszakos cselekedeteink hátterében egy sokezer éves örökölt világszemlélet húzódik... Olyannyira gúzsba köt bennünket személyes céljaink hajszolása, leginkább az, hogy «megcsináljuk» és «boldoguljunk» a világban, hogy legtöbbször számára rendkívül nehéz megállni egy pillanatra és átgondolni a tudattalanul normálisként elfogadott mindennapi tevékenységek következményeit.”

Pedig meg kell állnunk és el kell gondolkodnunk, mert kézzel fogható közelségbe kerültek, immár mindannyiunkat közvetlenül érintenek több ezer éves gondolkodásmódunk következményei.

A továbbiakban Thom Hartmannt idézem, aki *Az ősi napfény utolsó órái* című könyvében nemcsak a következményeket veszi számba és az ok-okozati összefüggésekre világít rá, de kiutat is mutat siralmas helyzetünkben.

Először, persze, a következményeket soroljuk az ő összefoglalója szerint több lapszámon keresztül, hogy mindannyian képet kaphassunk arról, hol tartunk, milyen veszedelmek leselkednek

ránk, milyen folyamatok indultak el a Földön, és életünk miként függ mindezeketől.

„Az utóbbi 24 órában több mint 800 négyzetkilométernyi esőerdő pusztult el a Földön. 13 millió tonna mérgező vegyület került környezetünkbe. Több mint 45 000 ember halt éhen, ebből 38 000 gyermek. Ezenkívül több mint 130 növény- vagy állatfaj pusztult ki az emberi tevékenység eredményeként. (Legutoljára a dinoszauruszok kihalása idején tűntek el ilyen gyors ütemben fajok.) Ez mind a tegnap történt.”

A szerző 2004-ben megjelent könyvének bevezetőjében írta ezeket a sorokat. Ha feltételezzük, hogy azóta nem gyorsultak ezek a folyamatok, akkor is nemcsak elképesztőek, de felfoghatatlanok az elmúlt kilenc év alatt történt veszteségek. Van kedvük kiszámolni? Próbálják 9 x 365-tel szorozni az itt felsorolt számokat! Az azóta éhen haltak száma: 45 000 x 9 x 365.

El sem merem végezni a számításokat.

A következő lapszámokban egy kissé mélyebben fogunk belemerülni ebbe a témába.

molnod

Száz éves a szovátai református gyülekezet

Változó világunkban, midőn Európa nyugati feléhez akarunk felzárkózni, sokszorozotán szükség van hitünk, értékeink, szép nemzeti nyelvünk, kultúránk, ősi szokásaink, sokszínű életünk, történelmi múltunk megvallására, vállalására, sok-sok éltető elemének ápolására, megtartásra.

E református közösség történeti gyökerei mélyek, szerteágazóak, mint amilyen mélyre ágyazott Erdély földjén létünk és küzdelmünk a fennmaradásért, szívünkben és lelkünkben kiirthatatlan hitünk és nemzetazonosságunk megtartásáért. Gazdag ez a múlt. Van mit megvallani és vállalni, sőt, másoknak büszkén mutogatni is. De van mit kigyomlálni is múltunkból és jelenünkben, hogy a szovátai református gyülekezet ne csak templomában és népességileg legyen a Küküllői Református Egyházmegye legnagyobb gyülekezte, hanem az erdélyi reformátusság éltető sejtjeként gazdag hitbeli, szellemi kultúránk birtokosaként is mindig nagy legyen.

Ezek a gondolatok, érzések adtak erőt, értelmet annak, hogy 2013. Szeptember 1-én, hálaadó ünnepi istentisztelet keretében a szovátai reformátusok a múlt, jelen és jövő keretei között hitet tettek Krisztusról, hovatartozásukról, küldetésükről.

Ez a rövid beszámoló nem a tájékoztatás igényéből született, hiszen akit érdekelt, az jelen volt, velünk ünnepelt. Ez

inkább lehetőség - amit köszönünk a szerkesztőségnek, - hogy kifejezzük elismerésünket és hálánkat azoknak, akik jelenlétükkel megtiszteltek, széppé és áldásossá tették ünnepünket.

Köszönjük Nt. Kántor Csaba lelkipásztornak, az Erdélyi Református Egyházkerület Főjegyzőjének építő igehirdetését.

Köszönet a hollandiai Ermelo; a magyarországi Hajdúhadház; és a pártiumi

Nagyvárad-Olaszi testvér-gyülekezeteknek az értékes ajándékokért, és azért, hogy köszöntő beszédekben elismeréssel szóltak a szovátai református gyülekezetéről.

Köszönjük a szovátai római-katolikus, ortodox, unitárius egyházak jelenlétét, akikkel együtt hitet téve tovább építjük Krisztus Anyaszentegyházát Szovátán.

Köszönet városunk alpolgármesterének, Hegyi Mihály Úrnak, aki biztosított arról, hogy Szováta város vezetősége a jövőben is építeni, ápolni fogja az egyházakkal a jó és őszinte együttműködést.

Köszönet Fülöp Nagy János Úrnak, a „Danubius Hotels Group” igazgatójának, a lehetőséget, hogy az ünnepi asztalnál zárhattuk ünnepünket, ahol kihangsúlyozta: „büszke vagyok, hogy családommal a református gyülekezet tagja vagyok.”

Mint lelkipásztorok, megköszönjük mindenkinek a szolgálatát, amelyet Anyaszentegyházunk megmaradásáért, Isten dicsőségére tettek!

A sok közös munka eredménye Isten kegyelméből itt van a szemünk előtt és itt van a szívünkben. A növekedés még nem fejeződött be, de máris fennhangon hirdeti Isten dicsőségét.

Az ünnepnek az volt a célja, hogy az egykor megtörténtet jelenvalóvá, újra átélhetővé tegye. Ünnepeink idején az Ég lehajol a Földhöz. Ezt éltük át vasárnap mi is. Áldjuk érte a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját, Gondviselő Istenünket, hogy ennek a református gyülekezetnek 100 esztendejét kegyelméből megáldotta és hisszük ezután is megáldja.

Bacsoni Sándor és
Bacsoni Szilárdka Kata
lelkipásztorok

Száz éves évfordulón

Száz év

A teljességet a síkban egy körrel tudjuk ábrázolni. Valószínűleg mindenki által ismert Leonardo da Vinci egy körben, terpeszben álló, kiterjesztett karú férfialakja. Ő a megfelelő építészeti arányokat, és nemcsak azt, az emberi test részarányaiból vezeti le, de ezzel az ábrával egyúttal megteremtí a kapcsolatot ember és a világegyetem között, azt fejezve ki, hogy a mindenség az, amit az ember tölt ki, úgy is mondhatjuk, az, ami emberi.

De én most miért beszélek Leonardo da Vinci körbe rajzolt emberéről? Mert itt a százas számot emlegetik, ami a benne foglalt tartalmakkal olyan, mintha egy kör, egy kerek egész lenne, egy beteljesedett valami. És amikor azt mondjuk, hogy kerek évfordulót üliünk, tulajdonképpen ezt a beteljesedést ünnepeleljük. Ezt a kerekiséget, ezt az egészséget.

Am az időt, ha hajlamosak is vagyunk egy szám köré görbiteni, mi tulajdonképpen önnön életünk köré kerekítjük valójában. És a hol lassabban, hol sebesen áramló időfolyamból csupán egy-egy szakaszt érzékelhetünk, amennyit magunk köré kerekíthetünk, amennyit terpeszbe állva, kinyújtott karokkal érinthetünk. A többi számunkra elvont fogalom, megfoghatatlan, s talán lényegében felfoghatatlan is.

A ma sokat emlegetett száz év történeti távlatban is figyelemre méltó, ám emberi mértékkel mérve sokkal jelentősebbnek látszik. De mindahhoz, ami emberinek nevezhető, mi lenne alkalmasabb mérce, mint az a mérték, ami magából az emberből eredeztethető. Semmiről sem tudhatjuk pontosabban, hogy mekkora, mint amikor mértékként mellé állítunk egy embert. Az idővel is így vagyunk, annyit érzünk magunkénak belőle, amit egy emberi élet alaphelyzetéből érinthetünk.

A kerek száz évről még van fogalmunk, még átláthatónak tűnik, ismerősnek, a miénknek, s megannyi emlékünknél róla. Nagyszüleink és szüleink beszéde révén szereztünk tudomást arról, amit saját szemünkkel nem láthattunk, de az még a mértéken belül van, azzal még szoros a kapcsolatunk, arról még tudunk mit beszélni, valahogy így indítva a mondatot: „Emlékszel-e...?”, vagy „Neked mesélt-e apád arról, hogy...? Lám, ettől lehet olyan bensőséges ez az ünnep, hogy van, miről beszéljünk, és tudunk egymással beszélni.

Molnos Ferenc

Hegyi Mihály alpolgármester ünnepi köszöntője

Tisztelt ünneplő gyülekezet! Ha valamit képviselünk és azt mondhatjuk, nemcsak én, hanem a családom, a barátaim, az ismerőseim, egy egész közösség, magáénak érez egy fontos célt, akkor bizonyosak lehetünk felőle, hogy a megvalósítás, a végrehajtás is meg fog történni, mert a közösségben erő van!

Egy város is a fejlődés útján csak akkor halad

Bármilyen közösség életében, meghatározó az egymás közti kommunikáció, megtalálni az egyezményes jeleket egymás felé, hogy szót tudjunk érteni a mindennapi életünk dolgaiban, mert együttműködésre vagyunk teremtve, egymás jelenlétére, segítségére van szükségünk.

Ha a szovátai református egyház száz évét vizsgáljuk,

önkormányzati oldalról rálátásom van, a gyülekezet és az önkormányzat tudott egymással kommunikálni és tudott együttműködni. Ez jótékonyan hatott ki a település egészére. És nemcsak a hitélet megszervezésével, de a különböző rendezvények, tevékenységek révén is aktívan jelen volt és van a városunk életében. Olyan értékeket közvetít a lakosság felé, amelyek se-

gítenek a gyorsan változó világban eligazodni, hogy emberhez méltó életet élhessünk, önazonosságunkat megőrizhessük.

Az önkormányzat nevében köszönet mindazért, amivel az itt élő emberek – és végső

soron településünk – lelki, szellemi és anyagi gyarapodásához hozzájárultak!

Mit kívánhatnék ma mást önöknek és mindannyiunknak, minthogy legyen áldás a tevékenységükön, és az együttműködésünket legyen erőnk további sok 100 éven át fenntartani!

előre, ha jól működő közösségek alkotják.

Ma már a közösségek nem eleve adóttak, hanem azokat meg kell teremteni, hogy ne csupán tömeg vagy sokaság legyünk, hanem saját erejében bízó, önmagáért tenni akaró és tenni bíró közösség.

Ez a 100 év azt bizonyítja, hogy itt, a szovátai református gyülekezetnek sikerült erős közösséggé formálódnia, és ez nem véletlen, hanem Isten segítségével volt kitartó emberi munkára is.

tulajdonképpen azt tesszük nagyító alá, hogy milyen volt az együttműködés a gyülekezetben belül és hol volt a helye ennek a gyülekezetnek egy évszázadon át a település életében.

Nem az én tisztem ezt megítélni. De arról szólnom kell, hogy az utóbbi két évtizedben, amelyre nekem

Visszatérés a Zsil völgyére

Az Intermezzo Kamarakórus az idei kirándulását a dél erdélyi szórványba tervezte, abból a megfontolásból, hogy ismerjük meg teljesen Erdély szépségeit és vigyünk egy kis ajándékot énekeinkkel az ott élő testvéreinknek. Az így elképzelt tervünk annyira jól sikerült, hogy két hónapra rá visszahívtak a Zsil völgyébe a vulkáni napokra, Nagyboldogasszony-búcsúra ünnepi misét énekelni. Erről a két útról szeretnék beszámolni a Szováti közönségünknek.

Kórusunk több tagja is, többek között én is, a Zsil völgyében nőtt fel, hiszen a 60-as években nagyon sok székely ember kereste a megélhetést a bányavidéken. Sokan ezek közül ott maradtak, a leszármazottak meg ott élnek, az lett a szülőföldjük.

Úti tervünk magába foglalta azokat a helységeket, amelyek meghatározóak voltak a dél-erdélyi magyarság történelmében, mint Nagyenyed, Tövis, Gyulafehérvár, Déva, Csernakeresztúr, Vajdahunyad, Petroszény, Vulkán, Lupény, Straja – Örhegy.

Első állomásunk Nagyenyed volt, ahol a szinte 800 éves Vártemplomban, a történelmi múltunk megismerése, a tiszteletes úr részletes történelmi áttekintője, néha döbbenetet keltett bennünk, de annál nagyobb hódolattal énekelünk elődeink emlékére. A Bethlen Gábor Kolégium látványa jóleső emlékeket ébresztett azokban, akik ott tanultunk ebben az iskolában. Énekelünk a római katolikus templomban, majd nem mulaszthattuk el az egyik legnagyobb borpince látogatását sem, ahol a borkóstoló mellé bordalokat énekelünk és mielőtt még úgy jártunk volna, mint a török követ, továbbálltunk.

A következő megálló pár kilométerre Enyedtől, Tövisen volt, ahol nem hagyhattuk ki a Hunyadi János építtette középkori pálos templomot, aminek ősi falai visszhangozták Isten dicsőítő zsoltárainkat.

Gyulafehérvár következett, ahol kellemesen érintett a várnak a megújult arculatát látni, igazi európai kultúrvárosban éreztük magunkat. Persze utunk a székesegyházba vezetett, ahol áhítattal énekelhettük a Jubilate Deo-t meg az Ave Mariat.

Az út, a sok látvány, no meg az enyedi bor, megéheztetett, és ugyan nem történelmi jelentőségű, annál inkább turisztikai fontosságú, a dél Erdélybe utazóknak a Lutsch-i vendégladó, ahol ki-ki saját kedvenc fogását rendelhette, ehette.

Késő délután érkeztünk Dévára. Itt már idegen vezetőnk is volt a Nyisztor István személyében, aki tudta hová kell vinnie a látogatót. Megnéztük a Ferences Templomot, ahol újra kedvünkre énekelhettünk, majd a Csaba testvér birodalmába nyerhettünk betekintést az egyik nevelő által. Most már meg sem álltunk a Déva váráig, ahol a meredek felvonó a várba vitt. Itt még nagyban folyik a restaurálás, de így is szép volt végignézni fentről a várost, a történelmi épületeket.

Szállásunk Csernakeresztúron, a csángó faluban volt, a Nyisztor Panzióban, amelynek hírért még a Duna televízióban is láthattuk. A vendégszeretet, az ellátás, a finom étel, példaértékűek. Köszönet ezért a ház asszonyának, Évának (aki mellesleg unokahúgom) és férjének Istvánnak.

Másnap reggel korán indultunk a Zsil völgyébe, ahol előre megszervezetten vártak.

Tizenegykor Petroszényben a római katolikus templomban énekelünk, tizenkettőkor a vulkáni Plébános és hívei fogadtak, hallgatták koncertünket, megvendégeltek bennünket és ezúttal hívtak meg az augusztus 15. búcsúra.

Felejthetetlen élmény volt Lupényban énekelni. Ide egy óra késéssel érkeztünk, de a lelkes magyar testvéreink szeretettel fogadtak és hallgattak bennünket. Azt mondták ritkán van ilyen ajándékban részük. Mi átértéztük az adás örömét, lelkünk

feltöltődött, szem szárazon nem maradt, megmagyarázhatatlan hálaérzés töltött el bennünket, hogy most ott lehetünk.

Zsil-völgyi kirándulásunkat a Straja-i út koronázta, az 1864 méteres csúcsról beláttuk az egész völgyet, ott volt a Kárpát medence vége, ott volt az ezer éves határ. Ilyen feltöltődésre, azt hiszem mindenkinek szüksége van, de egy közösség életében, megtartó erő, az összetartozás ereje szövi át a lelkeket. Kissé lecsendesedve, fáradtan érkeztünk vissza csernakeresztúri szállásunkra, ahol töltött káposztával jóllakva, előkerítettük a hegedűket és már énekeltek is gyönyörű nótáinkat, népdalainkat.

Másnap István vezetett el a vajdahunyadi várba, részletes történelmi magyarázatot nyújtva, ott, ahol semmi magyarul nem volt kiírva. Azért itt a lovagteremben elénekeltük Liszt Magyar ünnepi dalát, és még hallgatóságunk is akadt, egy Magyarországi turisztikai csoport tagjai által. Vasárnap lévén misét énekelünk Csernakeresztúron, majd ebéd után hazafelé indultunk.

Ez volt első utunk a szórványba, és hazafelé jövet már terveztük a következőt. A vulkáni plébános azt ígérte, fizeti az útját a kórusnak, de az már túlzás lett volna részünkről, hogy ekkora összeget elvárjunk egy kis közösségtől. Így folyamodtunk kérésünkkel Szováta városi tanácsához, akik állták a felét az útiköltésnek. Köszönet érte!

Augusztus 14-én indultunk vissza a Zsil völgyébe. Csapatunkhoz csatlakozott a szováti római katolikus segédlelkész, Bajkó Norbert, aki a búcsús mise szónoka volt. Ezúttal Petroszényben szálltunk meg a Caritas szálláson, ahol ismét együtt lehetett a kórus. A Nagyboldogasszony ünnepé Vulkánban közös ünnep volt minden nemzetiségű és vallású lakosnak. A város főterén a Bányász szobra előtt léptek fel a kórusok, ezt az ünnepet nyitotta meg a polgármester. A bemondó bemutatva a szováti kórust megemléltette, hogy vezényel az egykori vulkáni diáklány, aki általános iskolai tanulmányait városunkban végezte. Én meg sosem gondoltam volna, hogy egykor így térek oda vissza.

Délután 5 órától kezdődött az ünnepi szentmise, ahol részt vettek a város előljárói, a környék papjai és hívei és időnként két nyelven folyt a szertartás. Az Intermezzo Kamarakórus végig szolgálta a misét, énekelve a gregorián miserészeket, és sok szép magyar meg latin egyházi művet. Krisztián atya, a vulkáni plébános megköszönve a szolgálatunkat, örömet fejezte ki, hogy láthatta az összetartozás, a közösségi együvé tartozás példáját nálunk.

Az ünnepi vacsorán egy másik fajta összetartozásnak is részesei lehetünk, úgy jártuk a órát együtt, mint a csárdást, ott ahol csak az emberi együttlét és együttérzés számított, nem a különbözőség.

Köszönjük azt az élményt, amit a Zsil völgye nyújtott nekünk!

Fülöp Judit

Szóvátaiak a XXX. Nemzetközi Tatai Minimarathonon

Augusztus elején szervezték meg XXX. alkalommal a Nemzetközi Tatai Minimarathont, amelyre a szóvátai csapat is kapott meghívót a polgármesteri hivatal által. A jubileumot ünneplő versenyre Szóvátáról egy igen jól felkészült, 12 fős csapat utazott Tatára.

A 14 km-es távon 850 versenyző indult el, 12 országból. A szóvátai csapat három versenyszámban indult: egyéniben, csapatban és váltóban. Az idei minimarathonon újdonságnak számít a váltó, amely nagy sikert aratott, mivel 30 csapat nevezett be.

Több hónapos felkészülés után a szóvátaiak kiváló eredményeket értek el:

Csizmadi Zsolt: egyéniben VIII. helyen, a legjobb külföl-

di futó, korosztályában a II. helyen végzett. A 14 km-es távot 51 perc alatt szaladta le.

A csapat (Moldován Szabolcs, Fülöp Szabolcs, Biró Tamás, Szász Árpád, Fülöp Szabolcs) II. helyen végzett a 100 éven aluli korosztályban.

Nagy meglepetésünkre a váltó is a dobogó második fokára léphetett fel a következő felállításban: Soós Levente,

Szász Dénes, Fazakas Róbert.

Kozomos Lajos V. helyen végzett korosztályában, és csapatban Szabó Zsolttal és három magyarkanizsai szaladóval a IV. helyen végeztek.

Köszönjük a szervezőknek, és támogatóknak: Tata Polgármesteri Hivatalának, a szóvátai Önkormányzatnak, a korondi Sarkadi gyógyszertár vezetőségének!

A csapat tagjai többségükben a Domokos Kázmér Líceum diákjai és tanárai voltak.

Gratulálunk mindenkinek, és reméljük, hogy jövőre egy aranyat is elhozunk. *Soós Levente*

Országos technikai szemináriumon illetve paraeurópai taekwondo versenyen

A Szóvátai Medve-tó Sportklub Taekwondo W.T.F Sasok szakága a Román Taekwondo W.T.F Szövetséggel közösen megszervezték 2013. július 19-28. között az Országos Technikai Szemináriumot Szóvátán, a Domokos Kázmér Iskolacsoport új sporttermében.

28 klub és 180 sportoló vett részt különböző tanfolyamokon: bírói, oktatói, önvédelmi,

fiatalon elhunyt Kacsó Lokodi Zalán, emlékére megrendezett versenyen a szóvátai sportolónk a következő helyezéseket érték el:

- Tófalvi Roland - 1. helyezett;
- Nagy Henrietta - 2. helyezett;
- László Botond - 3. helyezett;

A hab a tortán a fekete öves vizsga volt, ahol Kiss István sikeresen vizsgázott 2 danra.

Érdekesség, hogy első alka-

lommal szervezték meg a Koreai Szamuráj Kardforgatást, Haidong-Gundot, ahol Kiss István oktató és jó magam is részt vettünk.

A szóvátai sportolók közül néhányan (Nagy Henrietta, László Botond és Nagy Szabolcs) a formagyakorlatban is részt vettek.

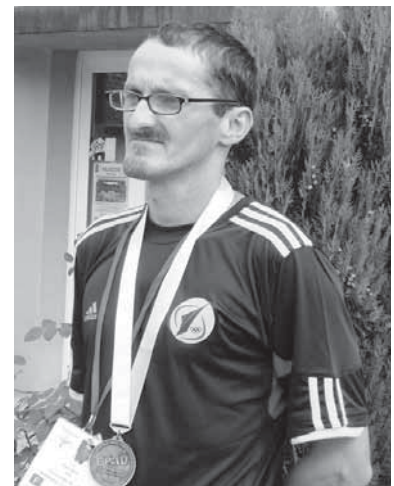
Augusztus 21-én Bukarestben szervezték meg a Paraeuropai TAEKWONDO W.T.F. küzdelmeit

Az a megtiszteltetés ért minket, hogy szakosztályunk egyik versenyzője Romániát képviselhette e színvonalas versenyen, amelyen több mint tíz ország 51 sportolója vett részt. Kiss István, a román válogatott színeiben ezüst érmet szerzett.

A szeminárium meg-

szervezésében illetve az említett versenyeken való részvételünk biztosításában nyújtott segítségért köszönetet mondunk az Önkormányzatnak Vass Ferenc igazgatónak, a POLARIS COM kft-nek, Kulcsár Zoltánnak és Szikszai Zsigmondnak!

Máté Miklós

Két mihaszna városi ficsúr szembe megy falun egy idősebb székellyel, s gondolják, megviccelik. Az egyik felmutat az égre: – Bátyám, segítsen ki, mert eltévedtünk! Meg tudná mondani nekünk, hogy az a nap-e vagy a hold? Az öreg felfelé sandítva válaszol: – Elnézést, ilyen apró... (folytatás a rejtvényben).					Készítette: Molnos Ferenc	Csúcs- sikerek	Képernyő- típus	Ivópult	A buhizmus japán ága	Kétell!	Nyilván- valóság	
Poén 1						∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇
Háborús filozófia					>							
	Poén 2	Villanyos tudo- mányág	Fél góte!	Basel közepe	Szabadban Kínai sajátosság	>				Igeképző Itália	>	
Hangos- beszélőt	>	∇	∇	∇	∇				Hozzám Sulfur	>	∇	
A disznó őse	>								∇	Idegen és Avonatan	>	
Előtag: útból	>		Sok fás Magad	>					Német folyó Menekülés	>	∇	
Területi Képviselők Tanácsa	>		∇	Szám.tech. program Ledől	>			Pápanév Sorszámnev	>	∇		
Eleségek	>			∇			Bensőséges Autonóm Terület	>	∇			
Numero	>		S Zöldség- féle	>		Szándék Rijádi	>	∇				
Ismétlé- sek sora	>		∇					Alá Bé	>		Urán Ibéria ¹ borfajta	>
Tiszavirág- életű	>						Sajnálod Nehezedni kezd	>	∇			∇
Egyféle pszichi- kai beteg	>						∇	Kén Bolgár pérez	>		Pecset Helye Minő	>
Darabol	>				Belső Kicsi	>		∇	Kihalt futómadár Szel	>	∇	
Sorszám- névképző	>			Ágyban kipihent Paci	>	∇			∇			
EEE	>		Női név El	∇			Cserélő Volt	>				
	>		∇				∇					

Felelős kiadó: Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester
 Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt
 Lapszámunk munkatársai: Ambrus Tibor, Baczoni Sándor, Baczoni Szilárdka,
 Fülöp Judit, Hegyi Mihály, Józsa András, Kiss Enikő, Máté Miklós,
 Mester Zoltán, Soós Levente

I S S N 2 0 6 9 - 0 8 2 7